SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1513

av Rebecka Le Moine m.fl. (MP)

Utfasning av miljöskadliga subventioner

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skyndsamt identifiera och fasa ut miljöskadliga subventioner och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Kunming–Montreal-avtalet är ett globalt ramverk för att stoppa och vända förlusten av biologisk mångfald. I åtgärdsmål 18 anges att världens länder ska identifiera subventioner som är skadliga för den biologiska mångfalden och påbörja arbetet med att fasa ut dem. Fram till 2030 ska dessa subventioner minskas med 500 miljarder dollar årligen. Trots att Sverige har ratificerat avtalet har detta arbete inte ens påbörjats.

Miljöskadliga subventioner är ett gigantiskt problem globalt. Enligt IMF subventionerades olja, kol och gas med totalt 7 biljoner dollar under 2022. Det motsvarar 145 miljoner kronor i minuten, och stöden till fossila bränslen är tio till tolv gånger högre än stöden till förnybara bränslen. I en rapport från WWF visas att EU lägger mellan 375 och 530 miljarder på att stödja aktiviteter som skadar naturen. Den största delen av dessa pengar går till jordbruket – enligt rapporten går hela 58–60 procent av pengarna från den gemensamma jordbrukspolitiken (CAP) till verksamheter som skadar den biologiska mångfalden. För varje krona som spenderas på bevarande av naturen och dess biologiska mångfald, läggs 30 kronor i form av subventioner, till naturskadliga verksamheter enligt en rapport från UNEP.

I statsbudgeten har regeringen prioriterat att sänka skatten på det fossila och göra det billigare att släppa ut. Det handlar bland annat om reseavdraget som ger rabatt på bilresor, sänkt skatt på diesel och skattebefrielse på bränsle till sjöfart och flyg. Totalt uppgick de svenska klimatskadliga subventionerna till minst 23,7 miljarder kronor år 2024 – över 4,1 miljarder mer än hela miljöbudgeten samma år.

Men de miljöskadliga subventionerna utgörs av mycket mer än bara subventioner till fossila bränslen, och deras totala omfång är inte känt. Naturvårdsverket har gjort en kartläggning av miljöskadliga subventioner som senast uppdaterades 2017, men detta arbete är redan föråldrat.

De miljöskadliga subventionerna kostar samhället flera miljarder varje år, samtidigt som de förvärrar de pågående klimat- och artkriserna, förvränger marknadsincitament och motverkar det viktiga klimatanpassningsarbetet. Att identifiera dessa miljöskadliga subventioner och att så snabbt som möjligt påbörja utfasningen av dem är därför av största vikt.

Rebecka Le Moine (MP)

Marcus Friberg (MP) *Emma Nohrén (MP)*